

Uit de groene rechtspraak

Mr. Wieco Liebrand gaat in op de vraag of bijvoeren onder alle omstandigheden als 'het bevorderen van de wildstand moet worden aangemerkt' en derhalve strafbaar is.

Bijvoeren

Iedere jager is er veel aan gelegen om optimale leefomstandigheden te scheppen voor het wild in zijn veld. Beproefde methoden zijn biotoopverbetering, zoals het aanleggen van akkerranden, het inzaaien van wildmengsels, beheer van houtwallen, etc., maar ook het terugbrengen van de aantallen predatoren. Zorgen voor voldoende voedsel, dekking en rust kan bijdragen aan een redelijke wildstand. Indien het zorgen voor voldoende voedsel kunstmatig gebeurt, kunnen de zaken echter anders lopen dan verwacht. Voordat je er erg in hebt staat er een verbalisant naast je die proces-verbaal opmaakt van het feit dat je aan het bijvoeren bent in de zin van artikel 37, lid 2 of artikel 74a van de Flora- en faunawet. Zo ook in deze zaak.

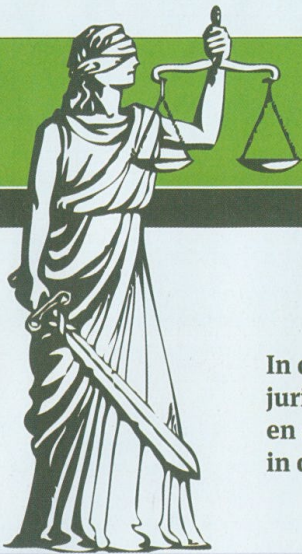
Casus

In de dagvaarding die aan de betreffende jager was uitgereikt, werd hem het volgende ten laste gelegd: 'het bevorderen van de wildstand door middel van bijvoeren, terwijl er geen sprake was van bijzondere weersomstandigheden als bedoeld in lid 5 van artikel 46 van de Flora- en faunawet, immers heeft verdachte toen aldaar appels in een bosperceel laten storten (artikel 37, lid 2 Flora- en faunawet)'. Feitelijk is er sprake geweest van het storten van een karrenvracht fruit, zijnde in meer of mindere mate rottende appels in de maand mei, op een bosperceel dat in eigendom toebehoorde aan de jager in kwestie en welk perceel deel uitmaakte van zijn jachtveld. Dat werd opgemerkt door een oplettende medewerker van het waterschap die hiervan aangifte deed bij een collega die tevens BOA is. Men dacht dat er afvalstoffen werden gestort en er mogelijk sprake was van een milieudelict.

Het transactievoorstel van € 125,- werd door de jager geweigerd. Niet alleen omdat hij zich op het standpunt stelde geen strafbaar feit te hebben begaan, maar ook vanwege de mogelijke intrekking van de jachtakte. Deze jager had namelijk van de korpschef al een brief ontvangen dat bij veroordeling (of aangaan transactie) zijn akte voor twee jaar geweigerd zou worden.

Verweer: is sprake van bijvoeren?

Artikel 37, lid 1 Flora- en faunawet bepaalt dat de jachthouder verplicht is datgene te doen wat een goed jachthouder betaamt om een redelijke stand te handhaven van het in zijn jachtveld aanwezige wild, dan wel bij het ontbreken daarvan te bereiken, en om schade door in zijn jachtveld aanwezig wild te voorkomen. Tot zover dus niets aan de hand. Het tweede lid verbiedt concreet het 'bevorderen van de wildstand door middel van bijvoeren'. Daar zit ook meteen het probleem. Wanneer bevorder je deze nu wel of niet en om welke wildstand gaat het dan? Taalkundig gezien zou je kunnen uitgaan van de betekenis 'vermeerderen' daar waar het gaat om 'de wildstand'. Om in die zin te kunnen spreken van 'het bevorderen van de stand van het wild' moet wel helder zijn wat de stand van het wild op enig moment is, wil men kunnen spreken van toename van de stand van het wild. Uit het proces-verbaal kon in dit verband geen duidelijkheid worden verkregen of bij een van de vijf bejaagbare wildsoorten, dan wel andere wildsoorten, aangetoond was dat deze soorten waren toegenomen op een zodanige wijze dat gesproken kan worden van het 'bevorderen' van de wildstand als bedoeld in artikel 37, lid 2 van de Flora- en faunawet en evenmin kon worden opgemaakt of dat ook de bedoeling van de jager was.

In deze rubriek behandelen diverse advocaten juridische kwesties op het gebied van jacht, beheer en schadebestrijding, gebaseerd op hun ervaringen in de rechtspraak.

Vooruitlopend op de zitting van de rechtbank is de officier van justitie aangeschreven en gewezen op het specifieke probleem dat hier speelt. Juist in zaken waarbij vrij duidelijk is dat justitie zijn huiswerk niet helemaal goed heeft gemaakt, kun je zo sneller tot een oplossing komen zonder dat men eerst naar de rechtbank moet. Het blijft immers zeer vervelend om zich ten overstaan van de rechter te moeten verdedigen.

De rechtbank Zutphen overwoog in juni 2008 reeds: 'Het bevorderen van de stand van genoemde dieren (waarbij het ging om edel-, damherten, reeën en wilde zwijnen) is het verrichten van handelingen waardoor een zekere bestendige toestand van toename van de stand van deze dieren bereikt wordt.' De kern voor strafbaar handelen zit hem dus in de beoogde 'bestendige toename' van de stand van het wild. De rechtbank Utrecht oordeelde in een vergelijkbare zaak in juli 2011, dat voor het bewijs, dat de verdachte de wildstand heeft bevorderd, 'niet kan worden volstaan met de vaststelling dat verdachte heeft bijgevoerd met het oogmerk de wildstand te bevorderen. (-) Voor het bewijs dat verdachte de wildstand heeft bevorderd, moet tenminste op grond van het voorhanden bewijs kunnen worden vastgesteld dat er een toename was van (één) wild(soort).' Aangezien in deze zaak verder niet was onderzocht of de stand van het wild, dan wel tenminste van één wildsoort, sprake is geweest van een toename op en rond het bosperceel waar de appels waren uitgestrooid, kon aan dat vereiste derhalve niet worden voldaan en het tenlastegelegde niet wettig en overtuigend bewezen verklaard worden.

Geen uitspraak

De zaak werd op grond van het overleg met het functioneel parket één dag voor de zitting ingetrokken en geseponeerd. Tot een uitspraak is het dan ook niet meer gekomen, hoewel zich wel laat raden wat de uitkomst van die zitting zou zijn geweest gelet op de hiervoor genoemde uitspraken.

Toelichting

Het doel van de betreffende jager in mijn zaak was niet het vermeerderen van de wildstand, maar het bestaande reewild in zijn gebied ter plaatse te laten blijven. Omdat naast het bosperceel een druk bereden weg gelegen was, waar vaak reewild werd doodgereden, zou een gunstig bijeffect kunnen zijn dat deze appels als 'afleidend voeren' ter voorkoming van schade zou kunnen worden betiteld. Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden oordeelde in mei 2013 met betrekking tot het begrip 'bevorderen van de wildstand door middel van bijvoeren' in de zin van artikel 37 Flora- en faunawet, dat niet vereist is dat er sprake zou moeten zijn van aantoonbare toename van de wildstand. Naar mijn mening heeft het hof hier geen algemene regel gegeven en is deze zinsnede zonder nadere motivering, die niet in de uitspraak te lezen valt, onbegrijpelijk. Het hangt steeds van de specifieke omstandigheden van het geval af, of bewezen verklaard kan worden of het oogmerk van de jager gericht was op het handhaven van een redelijke wildstand in zijn jachtveld, dan wel op het bevorderen van de wildstand. Een andere rechter kan daar dus weer anders over oordelen, maar het geeft wel aan dat niet altijd zonder meer helder is wanneer sprake is van de verboden handeling. •